

Η ΚΕΡΚΥΡΑΪΚΗ ΦΥΣΗ

- ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑΤΑ
 - ΧΛΩΡΙΔΑ
 - ΠΑΝΙΔΑ

ΣΤΑΜΑΤΗΣ ΓΚΙΝΗΣ
ΒΙΟΛΟΓΟΣ

ΜΕΡΟΣ 1^ο:

ΚΕΡΚΥΡΑΪΚΑ ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑΤΑ

Η Κέρκυρα θα μπορούσε να νοηθεί ολόκληρη σαν ένα μεγάλο οικοσύστημα αποτελούμενο από το παραγωγικό δένδρο *Olea europaea* (κερκυραϊκή λιανολιά) Όμως, μια πιο προσεχτική ματιά δείχνει ότι στο νησί μας βρίσκονται αρκετά άλλα φυσικά οικοσυστήματα τα οποία συμβάλλουν εξ' ίσου στην ομορφιά του κερκυραϊκού τοπίου και παραμένουν σχετικά άγνωστα Ποιο συγκεκριμένα ο φυσικός πλούτος της Κέρκυρας περιλαμβάνει:

A. ΚΕΡΚΥΡΑΪΚΟΣ ΕΛΑΙΩΝΑΣ

A1. ΚΕΡΚΥΡΑΪΚΟΣ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΣ ΕΛΑΙΩΝΑΣ

Ολόκληρο το νησί

A2. ΑΙΩΝΟΒΙΟΙ ΑΙΣΘΗΤΙΚΟΙ ΕΛΑΙΩΝΕΣ

Λευκίμμης

Αργυράδων

Χλωμού

Οροσειράς Αγ. Δέκα-Σταυρού-Στρογγυλής

Άξονας Πάγων-Μαγουλάδων-Καββαδάδων

Άξονας Λαυκίου-Αγ. Παντελεήμονα-Επίσκεψης

Άξονας Κασσιώπης-Σινιών-Γιμαρίου-Νησακίου-Αγ. Μάρκου-

Κορακιάνας

Άξονας Αλειματάδων-Μακράδων-Κρήνης-Λακώνων

B. ΥΓΡΟΤΟΠΟΙ

B1. ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΙΑ ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑΤΑ

Λιμνοθάλασσα Αντινιώτη

Λιμνοθάλασσα Κορισσίων

Λιμνοθάλασσα Χαλικιοπούλου

Αυλάκι

Άκολη

Βρωμολίμνη

B2. ΑΛΥΚΕΣ

Αλυκές Λευκίμμης

B3. ΠΟΤΑΜΙΟΙ ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΙ

Τυφλός ποταμός και παραπόταμοί του

Άγνος ποταμός και παραπόταμοί του

Ποταμός Πόλης

Ποταμός Λευκίμμης

Ποταμός Μεσογής
Ποταμός Ρόπας

B5. ΚΑΤΑΡΡΑΚΤΕΣ

Νυμφών
Κυπριανάδων
Μπενιτσών

B6. ΛΙΜΝΑΙΑ ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑΤΑ

Σκοτεινή
Μπρετάνου
Κλουδάτικη
Φάφαινα
Γαβρολίμνη
Φουντάνα
Λιμνοπούλες Γιαλινά
Γαϊδαράνα
Κουνούπενα
Λιμνοπούλα Καναβού
Λιμνοπούλα Μάρκου
Αγίου Ιωάννη

Γ. ΟΡΕΙΝΟΙ ΟΓΚΟΙ

Το συγκρότημα του Παντοκράτορα στη ΒΑ πλευρά της Κέρκυρας

Δ. ΔΑΣΙΚΕΣ ΕΚΤΑΣΕΙΣ

Αρκουδίλας	Πελεκούδι	Γαρδένος
Μάλτα	Ρουμανάδες	Χλωμός
Σπήλαιο	Καταούνα	Ίσσος Κορισσιών
Περιστερώνας	Αγ. Ματθαίος	Αγ. Ιωάννης
Λουπίνου	Αγ. Κυριακή	Γαρούνας-Σταυρός
Κομπίτσι	Κοντογιαλός	Λουτσιά-Γιαλισκάρι
Μακράδες	Αρίλας	Αγ. Γεώργιος-Βάτος
Αγ. Στέφανος	Τσούκα	Τζαύρου-Λαπάδες
Μπαρμπάτι	Μιχαλακάδες	Κληματιά-Ζυγός
Πλάκες	Αγ. Στέφανος	Ερημίτης-Βάρβαρο
Καραβός	Πολυλάς	ΒΑ. τμήμα Παντοκράτορα

Ε. ΠΑΝΟΡΑΜΙΚΑ ΜΕΡΗ

Παντοκράτορας Αγ. Ματθαίου	Αρκουδίλας	Χλωμός
Αγ. Δέκα	Σταυρός	Άνω Παυλιάνα
Σιναράδες	Πέλεκας	Λάκωνες
Κρήνη	Μακράδες	Αλειματάδες (Κράτσαλο)
Σωκράκι	Πετάλεια	Κληματιά (Αγ. Τριάδα)
Λούτσες	Πύθος	Παντοκράτορας

Ορεινοί οικισμοί Σινιών, Γημαρίου, Νησακίου.

ΣΤ. ΓΕΩΛΟΓΙΚΟΙ ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΙ

Σπήλαιο Κυπριανάδων

Σπήλαιο Λουτσών

Ζ. ΦΥΣΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Νυμφών

Κυπριανάδων

Κληματιάς

Βαλανειού

Αγ. Δούλων

Η. ΘΑΛΑΣΣΙΟ ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑ

Η θαλάσσια περιοχή που βρέχει τα νησιά Κερκύρας, Παξών, Αντιπαξών, Οθωνών, Ερείκουσας και Μαθρακίου

Θ. ΒΡΑΧΟΝΗΣΙΔΕΣ

Κολιβήρι

Διάπλο

Κράξο

Συκιά

Θολέτο

Λαζαρέτο

Βίδο

Λαγούδια

Πρασούδι

Περιστέραι (Καπαρέλι)

ΜΕΡΟΣ 2^ο:

ΧΛΩΡΙΔΑ ΤΩΝ ΚΕΡΚΥΡΑΪΚΩΝ

ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ

Α. ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΑΛΛΙΕΡΓΟΥΜΕΝΑ ΕΙΔΗ

ΕΛΙΑ Η Κέρκυρα μπορεί να χαρακτηριστεί σαν ένα μεγάλο φυτώριο του παραγωγικού και συνάμα μυθικού δένδρου της ελιάς καθώς καλλιεργούνται στο νησί περίπου 3.900.000 ελαιόδενδρα.

Τα ελαιόδενδρα και οι ελαιώνες συμμετέχουν με ποικίλους τρόπους στην διαμόρφωση και διατήρηση του Κερκυραϊκού τοπίου (π.χ. παραγωγικά, αισθητικά, προστατευτικά)

Ιδιαίτερα οι αιωνόβιοι ελαιώνες δίνουν μία εξωπραγματική αίσθηση με τα ατελείωτα ανάγλυφα σχήματα και παράξενα σχέδια που κουβαλούν στους κορμούς και στους κλώνους τους.

ΑΜΠΕΛΟΣ Η κυριότερη καλλιεργούμενη ποικιλία στο νομό Κερκύρας είναι ο κακοτρύγης. Σε μικρότερες εκτάσεις καλλιεργούνται το πετροκόρινθο, μαύρο και άσπρο, το βαρτζαμί και η ρομπόλα.

ΟΠΩΡΟΚΗΠΕΥΤΙΚΑ Υπάρχουν διάσπαρτες καλλιέργειες σε όλο το νησί που παράγουν οπωροκηπευτικά για ίδια κατανάλωση ή για τις τοπικές αγορές.

ΕΣΠΕΡΙΔΟΕΙΔΗ Εκτός από τα "παραδοσιακά" εσπεριδοειδή, που καλλιεργούνται σε όλη τη Κέρκυρα, σε ορισμένα σημεία του νησιού καλλιεργείται το "παράξενο και όμορφο" εσπεριδοειδές κουμ-κουάτ

ΆΛΙΑ ΚΑΛΛΙΕΡΓΟΥΜΕΝΑ ΕΙΔΗ Σε ολόκληρο το νησί υπάρχουν διάσπαρτες καλλιέργειες οπωροφόρων δένδρων (πχ μηλιές, αχλαδιές,, βερικοκιές, μουσμουλιές, κ.α.)

Β. ΔΑΣΙΚΕΣ ΕΚΤΑΣΕΙΣ

Οι δασικές εκτάσεις είναι διάσπαρτες μέσα σε όλον τον κερκυραϊκό ελαιώνα ενώ καλύπτουν μεγάλα τμήματα των ορεινών περιοχών.

Τα κυριότερα δασικά «Κερκυραϊκά» είδη είναι:

ΚΥΠΑΡΙΣΣΙ

Μετά την Ελιά, το Κυπαρίσσι είναι το χαρακτηριστικότερο δένδρο του Κερκυραϊκού τοπίου και συχνά σχηματίζει κυπαρισσώνες.

Η ομορφιά του κερκυραϊκού τοπίου οφείλει πάρα πολλά στην από κοινού ύπαρξη κυπαρισσιού και ελιάς.

ΠΕΥΚΟ

Σε ορισμένα σημεία του νησιού υπάρχουν πευκόνες που απαρτίζονται κυρίως από Κουκουναριά και Χαλέπιο Πεύκη.

ΜΑΚΙ

Η πλειοψηφία των δασικών εκτάσεων στη Κέρκυρα αποτελείται από πυκνές αείφυλλες φυτοκοινωνίες, κυρίως θάμνων, που ονομάζονται **Μακί**

Τα σπουδαιότερα είδη αυτών των φυτοκοινωνιών είναι.

- Χαρουπιά
- Αριάς
- Πουρνάρι
- Δρυς η φελλοφόρος
- Φιλίκι
- Κουμαριά
- Αγριοκουμαριά
- Μυρτιά
- Σχίνος
- Ρείκια
- Αρκουδόβατος
- Ρούβος
- Αγιόκλημα
- Αγράμπελη
- Αγριελιά

Θα πρέπει να τονιστεί ότι τα «κοινά» σε μας είδη της μεσογειακής χλωρίδας φαίνονται όμορφα και εξωτικά για τους βορειοευρωπαίους επισκέπτες, οι οποίοι είναι συνηθισμένοι σε διαφορετικά δασικά είδη και τοπία. Σαν παράδειγμα αναφέρονται το Σπάρτο και η Δάφνη.

Το Σπάρτο , κατά την περίοδο της ανθοφορίας του «βάφει» κατακίτρινες τις ημιορεινές περιοχές δίνοντας την αίσθηση ζωγραφισμένου τοπίου.

Η Δάφνη κουβαλάει μαζί με το άρωμά της, όλη τη μαγεία και την ιστορία της αρχαίας Ελλάδας, παράδοση την οποία αρκετοί βορειευρωπαίοι επισκέπτες γνωρίζουν καλύτερα από τους ενασχολούμενους με τον τουρισμό Έλληνες (δυστυχώς).

ΑΡΚΕΥΘΟΙ

Στη λιμνοθάλασσα Κορισσίων δεσπόζουν δύο δασύλλια που αποτελούνται από αυτοφυείς αρκεύθους (κεδροδάση). Πρόκειται για αιωνόβια δένδρα τα οποία μαζί με άλλα δασικά είδη δημιουργούν πάνω στις αμμοθινές έναν από το 9 καλύτερους βιότοπους.

ΑΓΡΙΟΛΟΥΛΟΥΔΑ Εκτός από την δενδρώδη και θαμνώδη βλάστηση, η κερκυραϊκή φύση φιλοξενεί πληθώρα αγριολούλουδων που ανθοφορούν κατά τη διάρκεια όλου του έτους, προσθέτοντας πολύχρωμες νότες στις ατέλειωτες πινελιές του πράσινου.

Εξέχουσα θέση στον κατάλογο των Κερκυραϊκών αγριολούλουδων κατέχουν οι αυτοφυείς **ορχιδέες**. Μέχρι σήμερα, έχουν καταγραφεί περίπου 36 διαφορετικά είδη και υποείδη

Γ. ΒΛΑΣΤΗΣΗ ΥΓΡΟΤΟΠΩΝ

Οι υγράτοποι σχηματίζουν χαρακτηριστικές βιοκοινωνίες από αλλόφυλα, ξηρόφιλα και υδροχαρή φυτά όπως αλμυρίχα, βούρλα, ψαθί, καλάμια, κ.α.

ΜΕΡΟΣ 3^ο:

ΠΑΝΙΔΑ ΤΩΝ ΚΕΡΚΥΡΑΪΚΩΝ

ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ

A. ΑΣΠΟΝΔΥΛΑ

Η ηλιοφάνεια, οι ήπιες θερμοκρασίες και η μεγάλη υγρασία που υπάρχει στο νησί συντελούν ώστε, τόσο στις δασικές εκτάσεις όσο και σε ολόκληρο τον ελαιώνα, να υπάρχουν πολλά ασπόνδυλα είδη, η πλειοψηφία των οποίων δεν είναι καταγεγραμμένη.

B. ΙΧΘΕΙΣ

A. ΘΑΛΑΣΣΙΟΙ

Το Ιόνιο Πέλαγος είναι μία μεγάλη και βαθιά θάλασσα με αρκετούς ιχθείς και άλλους θαλάσσιους οργανισμούς

B. ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΙΟΙ

Σαργοί	Σπάροι
Τσιπούρες	Μουρμούρες
Λαβράκια	Σάλπες
Κέφαλοι	Κουτσομούρες
Μαυράκια	Χέλια
Γοβιοί	Γλώσσες

Γ. ΓΛΥΚΟΥ ΝΕΡΟΥ

Τα ποτάμια που έχουν νερό καθ' όλη την διάρκεια του έτους φιλοξενούν ορισμένα είδη ιχθύων που όμως δεν έχουν ταξινομηθεί ακόμη

Γ. ΑΜΦΙΒΙΑ

Το ζεστό και υγρό κλίμα της Κέρκυρας μαζί με τις πολλές βροχοπτώσεις, βοηθά στην ανάπτυξη αμφίβιων ειδών.

Η πλειοψηφία των ειδών δεν έχει καταγραφεί με αποτέλεσμα να είναι γνωστά ορισμένα μόνο είδη. (πχ Rana ridibynnda, Hyla arborea).

Δ. ΕΡΠΙΕΤΑ

Και στη περίπτωση των ερπετών η πλειοψηφία των ειδών δεν έχει καταγραφεί με αποτέλεσμα να είναι γνωστά ορισμένα μόνο είδη

A. ΧΕΡΣΑΙΕΣ ΧΕΛΩΝΕΣ

Testudo hermani

B. ΝΕΡΟΧΕΛΩΝΕΣ

Emmys orbicularis

Mauremys caspica

Γ. ΘΑΛΑΣΣΙΕΣ ΧΕΛΩΝΕΣ

Caretta caretta

Δ. ΣΑΥΡΕΣ

Tarentola mauritanica

Algyroidew nigropunctatus
 Anguis fragilis
 Lacerta trilineata
 Podarcis taurica
 Ophisaurus apodus
E. ΦΙΛΙΑ
 Vipera ammodytes
 Malpolon monspessulanus
 Natrix natrix
 Natrix tessellata

E. ΠΤΗΝΑ

Μέχρι σήμερα, έχουν καταγραφεί 151 διαφορετικά είδη πτηνών, μερικά από τα οποία απειλούνται με εξαφάνιση και προστατεύονται από διεθνείς συμβάσεις.

<u>Σύνολο πτηνών που παρατηρήθηκαν στους υγροτόπους μέχρι σήμερα</u>	<u>Είδη πτηνών που κινδυνεύουν άμεσα με εξαφάνιση</u>	<u>Είδη πτηνών που κινδυνεύουν με εξαφάνιση</u>	<u>Είδη τρωτών πτηνών</u>
151	3	2	8

- Ιδιαίτερα στους κερκυραϊκούς υγροτόπους, κατά την μεταναστευτική περίοδο, ο αριθμός των πτηνών αυξάνεται εντυπωσιακά. Ορισμένα είδη αριθμούν γύρω στα χίλια άτομα σε μία μόνο ημέρα π.χ.
-

Πτηνά που παρατηρήθηκαν σε μία μόνο ημέρα (σε άτομα)

<u>Λιμν/σσα Κορισσίων</u>		<u>Λιμν/σσα Χαλικιοπούλου</u>		<u>Αλυκές Λευκίμμης</u>	
<i>Σφουριχτάρι</i>	1700	<i>Φαλαρίδα</i>	700	<i>Νανοσκαλίδρα</i>	600
<i>Δρεπανοσκαλίδρα</i>	540	<i>Κιρκίρι</i>	324	<i>Λιβαδοκελάδα</i>	200
<i>Φαλαρίδα</i>	378	<i>Κορμοράνος</i>	300	<i>Δρεπανοσκαλίδρα</i>	200

Θα πρέπει να τονιστεί ότι ο αριθμός του απειλούμενου με εξαφάνιση Αργυροτσικινιά, είναι ιδιαίτερα μεγάλος στην λιμν/σσα Χαλικιοπούλου (πάνω από 94 άτομα σε μία μέρα).

- Στις ορεινές περιοχές εμφανίζονται συχνά διάφορα αρπακτικά πτηνά (γερακόμορφα) τα οποία μετακινούνται από τις απέναντι Αλβανικές ακτές ακολουθώντας τα μεταναστευτικά πτηνά.
- Ορισμένες από τις βραχονησίδες που περιβάλουν την Κέρκυρα είναι τόπος φωλιάσματος πτηνών (π.χ. η Περιστέρα ή Καπαρέλι είναι τόπος φωλιάσματος Αγριοπερίστερων και Γλάρων)

ΒΙΟΤΟΠΟΙ ΤΗΣ ΚΕΡΚΥΡΑΪΚΗΣ ΟΡΝΙΘΟΠΑΝΙΔΑΣ

Έλη	Αμμώδεις περιοχές
Τέλματα	Αμμοθίνες
Βαλτότοποι	Δενδρώδεις Εκτάσεις
Υγρά Λιβάδια	Θαμνώδεις Εκτάσεις
Υγρές Λόχμες	Ποώδεις Εκτάσεις

Καλαμιώνες
Λασπώδεις Εκτάσεις
Παραθαλάσσιες Ακτές
Βραχονησίδες
Λιμνοθάλασσες
Ρυάκια
Παραποτάμιες Όχθες
Ξερολιθιές
Πεδιάδες

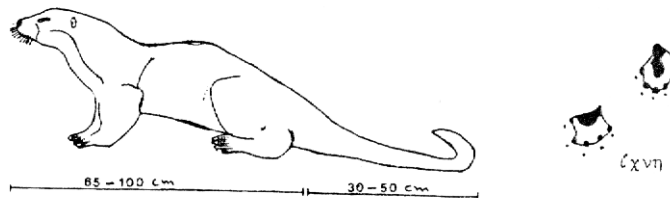
Δάση
Βάτοι
Γεωργικές Καλλιέργειες
Χορτολίβαδα
Χέρσες Εκτάσεις
Ελαιώνας
Βραχώδεις Περιοχές
Κτίρια
Χαλάσματα

Z. ΘΗΛΑΣΤΙΚΑ

Τα κυριότερα θηλαστικά της Κερκυραϊκής υπαίθρου είναι

Αλεπού
Λαγός
Κουνάβι
Σκαντζόχοιρος
Μαύρος ποντικός
Σπιτοποντικός
Νυχτερίδα
Βίδρα

Η Βίδρα είναι ένα θηλαστικό που έχει προσαρμοστεί στην υδρόβια ζωή, μήκους 65 - 100 εκατοστών, δίχως να υπολογιστεί η ουρά του που μπορεί να φτάσει το μήκος των 50 εκατοστών.

Οι περιοχές που έχουν εντοπιστεί Βίδρες τα τελευταία χρόνια είναι οι λιμνοθάλασσες Αντινιώτη, Χαλικιοπούλου, Κορισσίων, οι Αλυκές Λευκίμμης, οι υγρότοποι του Δήμου Κασσιωπαίων, ο ποταμός Τυφλός με τους παραποτάμους του, ο ποταμός της Πόλης, το ποτάμι της Μεσογγής, το ποτάμι της Λευκίμμης, ο Ρόππας ποταμός και ο Στραβοπόταμος.